

ایلوپنہ غاتیا

2 میکیو پنہ

اشتہار

3 میکیو پنہ

نوشتا تک: ڈسکورس (Discourse)

(حسن ناصر)

4 میکیو پنہ

افسانہ: علم و زانت اٹ راج انارکھ 2

(ابرار بلوچ)

افضل مراد: افضل مراد

5 میکیو پنہ

افسانہ: دھول انا توار 2

(ابرار برکت)

نوشتا تک: دنیائی شونمداری ناشیف بڑزیک

(سممل بلوچ)

6 میکیو پنہ

افسانہ: وہم انا قیدی

(مدل سمیح)

7 میکیو پنہ

اشتہار

8 میکیو پنہ

اشتہار

ہفتئی

All About #Brahui

کوئٹہ

براہوئی نابابت براہوئی ٹی

براہوئی زبان نا آرٹیکل،

”اس، اسے، اسک“

(شوگال)

ذکر کنگ درکار مرے۔ دن کہ ”او جوان بندغ اسے“، ”او پین بندغ اسے تون سلوک نیکے۔“ ہندن مستیکو وڑاٹ دانا توار ”اسک“ مریک۔ داہمو وڑے کہ ہراتم کولیکو یعنی ٹولی نا وڑاٹ بندغ، گڑا، ہندسہ، جاگہ یا حالیت اسے پیدا ورتنگ یا ذکر کنگ درکار مرے۔ ودا آرٹیکل نا ”ڈیفینیٹ“ وڑے، داٹی ذکر مروک اولیکو بندغ، اولیکو جاگہ نا پین، یا حالیت، و دخت پیدا ورتے۔ و ڈیفینیٹ مرے، و ایلو اوڑتون گون انگاک گڑا او درتی مریریا مفس، و یل اس اف۔ دن کہ ”اہلم اسک برس“، داڑے اہلم ہرانا بارواٹ بنوک خوانوک ءمہالو آن معلومداری ارے، یا اونا ہیبت زرس مست منے، و اوڑتون پین بندغ، ہرانیے درست کنگ المی اف، و اوارا رب، اوقا ہیبت منگ ء۔ براہوئی زبان نا آرٹیکل ”اسک“ نا نمائندگی ءکیک، ہنداسوب آن اودے نوشت نادر وشم اٹ انگ کن ہم ”اسک“ نا اولیکو نشان (الف) اٹ نوشت کنگ زیات گچین ء۔

براہوئی زبان اٹ آرٹیکل ”اس“ انا مسہ وڑے۔ اول تو دا کہ دانا ہماس ”اسٹ“ ء، گڑا اہراڑے کہ کاریم اٹ بریک، اوڑے اسہ بندغ، اسہ گڑا، اسہ شار یا اسہ حالیت اسے نا درشانی مریک۔ ”اس“ انا مسہ وڑا آن اٹ ”انڈیفینیٹ“، و اسہ وڑتے پیدا ورتے ”ڈیفینیٹ“ ء۔ اولیکو وڑاٹ دانا توار ”اس“ ء، ودا ہمو تم پاننگ ہراتم اسہ بندغ، اسہ گڑا، اسہ جاگہ، یا اسہ حالیت اسے پیدا ورتنگ یا اونا ذکر کنگ درکار مرے۔ دن کہ ”اسہ بندغ اس کاریم کنگ ء۔“ ہندن دا ”اس“ ہمو تم ہم پاننگ ہراتم اسم اسے آن مست اونا کچ کن ہندسہ اس لگے، تو دن انگا حالیت اٹ براہوئی زبان اٹ ہمو ہندسہ کہ اسٹ آن زیات ارے ہم ”اسٹ“ نا وڑ پاننگ، دن کہ ”ہست بندغ اس مریرہ۔“ یعنی اسہ ٹولی اسے نا کچ انا نابابت پاننگ انگ ء، و اولیکو ہندسہ کہ اوقا کچ ء پیدا ورتنگ ء۔ ارمیکو وڑاٹ دانا توار ”اسے“ مریک، دا ہمو حالیت ء کہ ہراتم اسہ بندغ، اسہ گڑا، اسہ جاگہ یا اسہ حالیت اسے نا خاصیت adjective نا کار فعل اتون اداری، یا حالیت position ء پیدا ورتنگ یا اونا

ہینکار و شوکار عبدالحفیظ قلات پرنٹرز ٹیل روڈ کوئٹہ خان ہینک کرسا 302
فیبر 1 پونیورسل کمپلیکس جناح روڈ کوئٹہ خان تالان کرے

یوم تکبیر

28 مئی

وہ عظیم دن جب پاکستان نے ایٹمی طاقت
بن کر اپنی سلامتی اور خود مختاری کو ناقابلِ تسخیر بنا دیا۔

یہ دن ہمارے قومی عزم، اتحاد اور دفاعِ وطن
کے پختہ ارادے کی روشن علامت ہے۔

سلام ان سائنسدانوں اور محسنوں کو جن کی
شہانہ روز محنت اور قربانیوں نے پاکستان کو مضبوط بنایا۔

آئیے عہد کریں کہ

ہم اپنے ملک کی ترقی، استحکام اور وقار
کے لیے ہمیشہ متحد رہیں گے۔

پاکستان ہمیشہ زندہ باد

MG NO. 28/2025-26

محکمہ تعلقات عامہ | حکومت بلوچستان

نوشتانک

ڈسکورس (Discourse)

..... پروفیسر حسن ناصر

ادب و تنقید نا جہان اٹ ڈسکورس نا اصطلاح جدیدیت نا تحریک تون کاظم ہرنے ہرانا معہ ناگشا دیرہ اسہ لوز اس اسکان سلتو بلکہ داتینا تہنہ علم، طاقت، راج وکرانا اسہ ایلوژ تون سیالی ء سر پند منگ نا اسہ بنداوی ء وسیلا اس جوڑس۔ اتنے کہ جدید و مابعد جدید تنقید اٹ ڈسکورس ء اسہ بھلو حیثیت اس دوئی ء۔ اتنے کہ او دا ہیبت ء پسند یک کہ نن جہان ء امر ہرنہ، اودے ہراوڑ بیان کینہ و امر سر پند مرینہ۔ لوز ڈسکورس انا لغوی معہ ٹی ڈرن تو دانا معہ ہیبت و گپ، بیان یا کلام ء۔ ولے ادبی و تنقیدی اصطلاح ٹی دانا معہ اسل بھاز زیات بھلن و تالان ء۔ ڈسکورس نا جم معہ ہمو درشانی نا نظام یا ردوبند system of expression ء ہرانا تک اٹ اسہ خاص ء زمانہ یادور یا راج و تپہ اسے ٹی اسہ پوسکن ء معہ اس ودی مرے۔ ڈسکورس اٹ ہمو توئی خیال و گمان، قدر، نظریہ خاک و راجی دودر بیدنی ردوبند آک ساڑی مریرہ ہرا اسہ ہیبت اسے "سہی" یا 'غلط' بھاز چٹک یا بھلن۔ خاص یا لس۔۔۔ گوندہ۔۔۔

ڈسکورس نا گمان مسکو ہی فلسفہ ٹی ساڑی کس ہراڑے یکہ نظریہ غاتے اسہ جم گمان یا بیانیہ اسے ٹی مستی اتسا اسہ رائے اس جوڑ کنگا کہ۔

گیر مرسا ساڑی قوم انا دودر بیدہ و اونا زبان و پچار ء سخان تیرہ ہرا فقا مون آ سنگ الی ء۔

اگر نن ڈسکورس ء فکری و ادبی آدیک اٹ

ولے دادے باقاعدہ نظریاتی ہند پستیمو ہرن تو دانا تعلق داری بیہرہ فلسفہ تون اف بلکہ ادب، راج، لسانیات و دودر بیدہ تون ہم ارے۔

ساختیات و پس ساختیات نا دور باری ٹی دا اصطلاح ء جدید معہ ٹی مستی اتوک آ میشل فوکو نا بھلو کرد اس کس۔ فوکو ڈسکورس ء علم و طاقت نا تعلق داری تون گنڈا۔

اونا زود اٹ ہر راج اٹی گڑاس خاص ڈسکورس ہنڈن ء مریرہ۔ ہرا اٹک کیرہ کہ انت پاروئی مریک و انت پاروئی منک۔

ڈنکہ تدوک آدور اٹ گنوک ء اونا گناہ اسے نالیکہ یا جن اسے نا چیرنگ نا سوب سر پند مزنگا کہ، ولے جدید دور باری ٹی ہندا سر حال نفسیاتی و طب انا نا جوڑی نا ڈسکورس اٹ اودے سر پند منگ نا کوشت کنگا۔

یا مسکو ہی دور اٹ سامراج نا اسہ ڈسکورس اس کہ گڑاس قوم نا بودے چپٹ و تاڑ واڑ آ راج آتا باقی مریرہ۔ او فتنے شعور تنگ و اوختیان عقل مند و مہذب آتا حکمرانی کنگ حق ء کہ او فتنے مہذب جوڑ کیر۔ ہرا دے نو آبادیات نا ڈسکورس پانگ کینہ و اسہ ڈسکورس اس دارے کہ تپنی وڑ زوراک آک تینا حاکمیت ء سہی تنگ کن و کوزہ

سیاسی وڑ اسے ٹی پہہ کرے۔ و گڑاس تک پک کرے اوختی اوکیو تک کہ ڈسکورس راجی طاقت و نظریہ غاتے پاش کیک۔

اگر ٹیکو زبان نا تک اٹ طاقت نا پچھر ء مدام زندہ تنگ۔

مستیمکو تنقیدی مطالعہ نا تک اٹ اودیم آ طاقت آتے پاش کنگ مریک کہ ہرا بیانیہ اسہ جم ڈسکورس اسے نا دروشم اٹ مستی مثال میڈیا نا زبان اٹ اسہ سیاسی ڈسکورس اسے مستی تنگ مریک۔

ایڈورڈ سعید ڈسکورس ء نو آبادیاتی وڑ وول اٹ مستی ایس۔

اونا بابت دے کی نا خلقت دے کی خلقت ء اسہ خاص ء ڈسکورس اسے نا رداٹ مستی ایس۔ ہرا ڈسکورس طاقت و کوزہ گیری نا ککارکس۔ اونا کتاب orientalism اٹ دا گڑا پسند کرے کہ ہرا وڑ دے کی ادب و علم دے کی راج ء زور و چپٹ پسیمانہ جوڑ کر سانشان تیس۔

ہنڈن دے کی نقاد خاص وڑ اردو نا نقاد آک دادے اسہ جتا تک سیٹ ہرہ۔

گوپنی چند ڈسکورس ء دودر بیدہ ولسانی وڑ اس سر پند مریک کہ ہر نمشت تینا دور باری نا ڈسکورس تون گنڈوک ء۔

شمس الرحمن فاروقی نمشت نا تہہ انا ہاٹی و روایت آتے اہم تنگ اونا پانگ ء کہ ڈسکورس بیہرہ طاقت اس اف بلکہ ادبی روایت تون ہم مدام ہم گنچ ء۔

وزیر آغا نا رداٹ ادب بندخ نا شعور نا درشانی ء۔ ڈسکورس بندخ نا آزموندہ غاتا چندی پالوتے پاش کیک۔

داڑے نن ڈسکورس نا مندمثال مون آتینہ تا کہ دانا جم معہ نا تفریح پسند مرے۔

دن کہ "نیازی" نا گمان۔

روایتی ڈسکورس: داٹی نیازی ء زور و کم عقل گوندک۔

جدید آ نیازی ڈسکورس: نیازی ء واکدار و خود مختار تنگ کہ او ہم زندہ تہفتگ و زندانا شیخ آتا کمار ء۔

داڑے نیازی اسہ گواچنی اسے ولے

چندی ڈسکورس آک اودے جتا وڑ اسے ٹی مستی اتیرہ۔

ادب اٹ ڈسکورس نا اہمیت ء ہرن توصل اٹ ادب چندی ڈسکورس آتا اسہ جم آدیک اسے۔ ہرا افسانہ نظم ناول مرے او وڑ انا وڑ اسے ٹی راجی، دودر بیدہ یا نظریاتی ڈسکورس اسے نا درشانی ء کیک۔

اگر نن نمشت اس خوانہ تون بیہرہ اوٹی کہ ء خوانہ بلکہ اوٹی اونا پداٹ ساڑی نظریہ قدر و طاقت اسے نا توئی نظام ء سر پند مرینہ کہ دا نمشت ہرا راج ہرا و غارو ہرا قوم انا نمنا بندگی کنگ ء۔

دا رداٹ اردو نا ساڑی نقاد ناصر عباس نیر نا زود اٹ ڈسکورس نا گمان روراست مابعد جدید تنقید خاص وڑ میشل فوکو نا نظریہ غاتیان متاثر خنگک۔ ولے او دادے بیہرہ دے کی نا نقاد آتا نظریہ غاتسکان کچ اٹ کپک بلکہ دادے علاقائی ادبی و دودر بیدہ ہی حاکمیت آتا رداٹ ہرک۔

اونا بابت ڈسکورس اسہ ہنڈن ء معہ نا نظام اسے ہرا اسہ دور اسے نا فکری دودر بیدہ روہے غاتے ہم پسند کیک۔

دا رداٹ ہرن تو ادب سادہ بیانیہ یا گواچنی اسے نا درشانی کپک بلکہ چندی ڈسکورس آتا مچی اسے۔ ہر نمشت نا پداٹ اسہ dominant ڈسکورس اس ارے و بھاز وخت دا مزاجتی ڈسکورس اسے نا دروشم اٹ ہم ساڑی مریک۔

اگر نن اسہ افسانہ یا ناول اس خوانہ توننے داہروئی مریک کہ او ہرا ڈسکورس نا نمنا بندگی ء کنگ ء دن کہ راجی، مذہبی، نو آبادیاتی یا نسائی ڈسکورس۔

حمید شاہد نا رداٹ اونا نظریہ تخلیقی و عملی ء۔ اتنے کہ او تینت ہم افسانہ نگار اسے۔ اونا زود اٹ ڈسکورس بیہرہ اسہ نظریاتی ء اصطلاح اس اف بلکہ اسہ تخلیقی ء آزموندہ اسے اونا زود اٹ ڈسکورس نمشت نا تہٹی ساڑی چندی توار (voices) تا و بیانیہ غاتا اسہ جم اوڑ دہی اسے۔

4 میکوپنہ غا برجاء

ڈسکورس

.....3 میکو پنهان مرچا

جدید و مابعد جدید فکشن اٹ اسٹریٹن ناہٹی
چندی ڈسکورس آک اسٹریٹن ناہٹی
کاریم کیرہ۔ داڑے ہرن تو خواگرنا رکود
پین زیات مریک اسٹریٹن ناہٹی کہ او چندی
ڈسکورس آتے سرپندر مسامعہ ۽ ہند
یک۔

داوڑ ہرن تو اسٹریٹن ناہٹی اسٹریٹن ناہٹی
اف بلکہ چندی پالوہیٹ، آرموندہ و بیانیہ
توارتا اسٹریٹن ناہٹی اسٹریٹن ناہٹی
جاگہ غایتا سوچنگ آجیوریک۔

ہندن براہوئی زبان آبرین تو انگریز ناہٹی
دور باری ٹی انگریز نوشتکار آک ہرا تینا
سیاسی مسخت رکن ڈسکورس جوڑ کریراوتیٹی
اسٹ ڈیوانڈ اینڈرول اناس کہ دا ڈیہہ ناہٹی
قومی پچار ۽ زبان نازی آوند کنگ رکن
اسٹ ڈسکورس اس جوڑ کنگ نا کوشت
کرے کہ براہوئی زبان دراوڑی ۽ یا دا
خلقت نا دور بریدہ بلوچ آن یکہ ۽ دا
ڈسکورس ہونو آبادیاتی وڈستی اتنگ۔

ایلو اسٹ ڈسکورس اس براہوئی نا جندا ناہٹی
ڈیہہ نا پوکارا تا کس کہ براہوئی زبان و
جدگالی دا ڈیہہ ناہٹی پچار ۽ او دا اسٹریٹن ناہٹی
اسے ناہٹی تو م آختک ۽۔ اسٹ ڈسکورس اس
ہموہر نا نظریہ ۽ سوگو کنگ نا کس کہ پارہ
براہوئی زبان اٹ نوشت یا نمشت اوخہ
درا ف ہراڑان نن تینا ادبی آب اس پک
کین۔

اسٹ ڈسکورس اس تنا خلقی ادب نا بابت ۽
کہ براہوئی زبان نا خلقی ادب اودے دا
یک نا نکل آن مٹلن آ زبان گوندک۔

دا تیوٹی شہرہ غایتان گد دا کثیا غاسر مینہ کہ
ڈسکورس اسٹریٹن ناہٹی اسٹریٹن ناہٹی
گشاد اسٹریٹن ناہٹی ۽ ہراڑان بکر، راج، و
طاقت نا تین پتین توں تعلقداری ۽ ہند
یک۔

اونے داسر پند منگ اٹ مک ایٹک کہ

افسانہ

علم وزانت اٹ راج انارکھ

2

ماما علی بخش حوال ترسا خلق انا حالیت ۽
پارے۔ او ہند پارے کہ دامندہ وخت انا ۽
اسکول ہم ہند ۽!
کامران سوچ کرے اتنے ہند ۽؟
ماما علی بخش پارے میرا مار بند کرینے
تے۔
کامران میرا مار آن واجب کس ولے
اسکول نا ہند منگ ۽ اسٹریٹن ناہٹی
تکتو۔ ہند اسکول بروک آپرچ ۽ روژ ناہٹی
نا گنڈ آ ایسکہ۔

..... ابرار بلوچ

ہند سوب آن کامران پارے ای پگہ
اسکول ۽ ملوہ۔
ماما علی بخش پارے۔ میرا مار نے نسخان
ایٹک۔
کامران پارے مامانی پاپین امرکین؟
ماما توں ہم پین پنج ۽ کسراس الو ہند سوب
آن اوچپ کرے۔
پگہ غاسب اتون کامران خلق انا چتا تے
گہو کرے کہ پگہ اسکول ملوک ۽ بریرے۔
سہب اتون کامران تینٹ اسکول ۽ ملا
چنک بصر خواتنگ نا پنا مس۔
دے انا دا وزدہ بچر کس کہ میرا مار ۽ درک
لگا کہ کامران اسکول ۽ ملانے۔ او تینا سپاہی
تون اسکول آسرس۔

خلق اٹ درک لگا کہ میرا مار کامران ۽ سُم
اس خلکنے۔ تیوٹی خلق آمو نجائی نا جھلا۔
ارادے آن گنڈ بلال خلق آس، ماما علی
بخش نا دکان آہنا ماما علی بخش بلال ۽ خنا ونا
ختک خویک آن پُمر۔
بلال ماما علی بخش انا خلق انا حوال ۽ ہلک۔
ماما علی بخش خویک آخن تیون بلال ۽ حوال
تس۔ بلال نا خویک آک بارن بارن
ڈغار آتار۔

ہند اہیت آتے ٹی تسر کہ میرا مار ماما علی
بخش نا دکان آس۔ بیدس سلام آن بلال
۽ پارے نا سنگت کنا حکم آن من منے اینو او
مش تا گواچی ۽ نی ہم اگہ کنا کسر آ
سلیس ناہم ہند ہومرو!
بلال ۽ تینا سنگت نا ڈکھ ہشاس۔ او
خویک آخن تیون دانگ ایٹک ہراچ خنتو
اون نظر اٹی نشت اس بس۔ نشت ۽
ہرنے میرا مار جان نا کاٹم اٹی خلک۔
ہندن کہ کامران ڈغار آتتا ہندن میرا مار
جان ہم ڈغار آتتا درک تے ڈکان نامون
اٹی ۽ ہسا ہنار سپاہی توار کریر۔
میر صاحب!
میر حسن نا جون ۽ چھول کرسا لاری نا پد آن
تخار۔

میرا مار اٹی سر مسر میر جلال خان تینا مارانا
جون ۽ خنا پارے۔
مراد جان ولے مراد جان مراد جان تینا
رکودار نا سوب آن مرک انا گواچی
مسوس۔
جلال خان جوش اٹی پارے دیر کنا مار ۽
خلکنے؟
سپاہیک شیف ہر سا بلال ۽ لاری آن
دزیر پاریرا خلکنے تے!
جلال خان تو کف ۽ ہر فسا بلال نا سینہ ۽
بک کرے۔
ہندن بلال جان ہم تینا خلق اکن تینا مخلوق
کن سینہ ٹی سُم کنا مرک انا گواچی مس۔
داسہ دا خلق میرا کن دوزخ آن کم آلو۔
ارادے آن گنڈ میرا پے، خلق ۽ الاشار آ
ہنا۔
داسہ ہند اسکول کامران و بلال نا چون آ
مس و اسکول اٹی خواتنگ نا پنا مس۔
خلق انا حالیت اول آنا رگل و گشن مس
ولے دا ارا ورننا نا کتی سانہ کن سلیس،
ولے او فقا درنارنگ پوسکن ۽ شعوری ڈرنگ
اس ودی کرے و خلق تیوٹی غا خواتنگ و
شعور نا کڑدہ غایتی لیب کرسا کرے۔
(برچا ۽)

میرا مار اٹی سر مسر میر جلال خان تینا مارانا
جون ۽ خنا پارے۔
مراد جان ولے مراد جان مراد جان تینا
رکودار نا سوب آن مرک انا گواچی
مسوس۔
جلال خان جوش اٹی پارے دیر کنا مار ۽
خلکنے؟
سپاہیک شیف ہر سا بلال ۽ لاری آن
دزیر پاریرا خلکنے تے!
جلال خان تو کف ۽ ہر فسا بلال نا سینہ ۽
بک کرے۔
ہندن بلال جان ہم تینا خلق اکن تینا مخلوق
کن سینہ ٹی سُم کنا مرک انا گواچی مس۔
داسہ دا خلق میرا کن دوزخ آن کم آلو۔
ارادے آن گنڈ میرا پے، خلق ۽ الاشار آ
ہنا۔
داسہ ہند اسکول کامران و بلال نا چون آ
مس و اسکول اٹی خواتنگ نا پنا مس۔
خلق انا حالیت اول آنا رگل و گشن مس
ولے دا ارا ورننا نا کتی سانہ کن سلیس،
ولے او فقا درنارنگ پوسکن ۽ شعوری ڈرنگ
اس ودی کرے و خلق تیوٹی غا خواتنگ و
شعور نا کڑدہ غایتی لیب کرسا کرے۔
(برچا ۽)

میر صاحب!
میر حسن نا جون ۽ چھول کرسا لاری نا پد آن
تخار۔

غزل

افضل مراد

بفک گہس بے غمی آ بندغ

تینا بُت اٹی جہی آ بندغ

ہراڑے اودے توار دو بس

بریک دُن بادوی آ بندغ

نی کن توں اتنے اٹلیفہ دُن

سلیک پاک خنی آ بندغ

ای اُست ۽ ریفو کنے بفک دا

برے مرے دُو لُچی آ بندغ

ای اودے پاوہ سامرے نے

پدا سلیک سُنہلی آ بندغ

بہا کرینے دا بُوچ بُوچ ۽

چھوٹ آ بندغ ہڑی آ بندغ

زمانہ سے آن بنگ خواہک

دا وخت انا ہم سری آ بندغ

ناہب ۽ تپک، نا مہر ۽ تپک

ای چاوہ پینہ خنی آ بندغ

ننے سما مس کہ دا جہان ۽

کرو ۽ مِش، اٹیٹی آ بندغ

کس اودے خنک اوار کن تون

مریک سیجا، رہی آ بندغ

مراد سُن گن ارے کنے دا

ریک جاگس وئی آ بندغ

..... ابرار برکت

مکری ناماڑی ٹی ہر جشن منگت کس، دا اونا مارا نابر ام تا جشن کس، ماڑی کوئی نا خلق دنج اس مرنس دنج اس خلق آن بڑنکس مرن آن ہیرا غابار ماڑی گروٹک تسک ہرام ناسوب آن بھاز زیماڑی و خلق انا ورن جوڑا سُر بیدس دیہاڑی آن اوفتے بیگار کنگا کس۔ دا بیگاری ٹی گل کاریم تے کریہ۔ شار آن مگری گرواس کاربگر ہم ایسوس ہرا دیوال تے زیبا کریہ۔ ہندخس ماڑی گروٹک تسک کوئی نا خلق اٹ ایولا چا مخلوق نا ارا تیان ہندا درست مسکہ کہ دا بیوس و لا چار و دانفے جبرانا نخل اٹی ٹنگ و۔

کوئی نا خلق دن پنی کس، کہ مگری ناماڑی ہرام آ ہندخس حوچ مسوس اگہ دا پیسہ غاتے

افسانہ

دھول انا توار

2

زمواری تسو۔ اودے بھاز تیزا ل کریے ولے ظالم تے پچ جرم بنگ۔

خیرجان چچی ٹی دادشاہ نا ہیبت آتے بنگ۔ اونا دوٹی دھول انا چٹ کس، بھاز بشت ہلکوس۔ او پارے دادشاہ داسہ مگری نا ظلم جبر دے پدے آن زیات منگ و۔ اون مخلوق نازی آانت جبر کے انت خواہے، ہمو وڑ کہ ناراج اٹی چنا ورن نا پیر و کماش گل اونا ظلم و جبرانا گواچی و۔

برام آن اسدے مست مگری نامون اٹ اسدہ بھاز پنی و بد تیز و بندغ اس مراد بخش گروٹک تروک و جیب گاڈی اسے ٹی گاڈی ہندخس تیز کس کہ مش تے بال تینگ کس۔ مش تا دوز و لوڑ آ تیان خیرجان نا غریبی ارا ٹی دوز و لوڑ پر مس توار خلک و۔ او خیر و ہراد اُس ہر مگری صاحب نے خواہیغیے یکہ بھلو بھلو افر میر و متبر مہمانک بریرہ۔

مکری صاحب نا حکم و کہ خیر و پ پاس اوتینا متکن آدھول و اتے ولے یات تخس ہندن و دھول اس خلیپس کہ مگری صاحب و چس تھ ہندن و اتال خل کہ صاحب نا تعریف و دھن و تال اٹی مرے۔

بھاز سلکون اٹی خیرجان بش مس سلپس و مراد بخش آہر انگری نا بندغ و پارے کہ مراد بخش نی چاسہ کہ کنا دھول پین کس انا منشا غا لکپک تامد ام راست و پانگ کن لکک۔

مراد بخش ناک تس مخا راست پارے او خیر و پڈتینا خواست کن بھاز وخت دروغ تو سنگتی کردی تینگ۔ اگہ پکہ مگری صاحب خوش مسک گوانے زر مال ملک اگہ خراب خلگس گواچاس کہ مگری ناماڑی ٹی کچاری ٹی نا دھول ٹکر ٹکر مروا وے کوئی نا خلق آن ہم پیش کنگو۔۔۔

(برچاء)

نوشتانک

دنیا کی شہنشاہی ناشیف بڑیک

ایٹک کہ اسدہ تہذیب اس وخت اس کہ ودی مریک گڑا اٹیکو اودے ڈغار آن چٹنگ کن و عتفک۔ خل ولٹ آ تیان بن مروک آ جنگ آک اینو خود کش ڈرون و ایٹی میزائل آتیا سر مسو۔ ہر دور اٹی شہنشاہی و دسا کرینے ولے دا شہنشاہی امن نا جاگہ غان بھکاری نا گمان تے ودینے۔

جنگ و انسان تین کن طاقت و گراس جوڑ کرینے حالانکہ ہندا جنگ بھلا بھلا تہذیب آتے مش تا کرینے۔ ہرا جاگہ غا وخت اس زندگی نا چراغ آک روشنائی کریرہ۔ ولے اینو پیرہ کپی و قبر جوڑ مسو پیرہ چپی و بھکاری نا ندرہ پیش کریرہ۔

اگہ زن مچے سوچ خلین کہ داکل شہنشاہی تہذیب انت فائدہ کہ اینو انسان تہذیب تینا جندان خلاف سلوک و۔ انسان و دنیا بدل کرے ولے تینا فطرت و بدل کنگ کتو۔ اینو ہم انسان تینا نسل، تینا ڈغار و آجت نا خلاف و۔

داکان بھلا فکر دادے کہ ہر مخلوق و اشرف المخلوقات جوڑ کنگا۔ ہمو مخلوق اگہ تینے ٹی بدلی انگ کتو۔ تو داکل شہنشاہی آن پدہم بھکاری نادر کہ غا سلوک و۔

..... سہم بلوچ

(انسانیت) و ختم کنگ کن ہندن و سلہم جوڑ کرینے کہ خن ناملگ و بند کنگ اٹی شار تا شار تے قبرستان اٹی بدل یک۔ دنیائی اینو انسان تینا تخلیق کرک آگروا تیان بھاز

فطرت و بدل کنگ کتو۔ اینو ہم ظلم، ہمو نفرت، ہمو طاقت نا خواہنداری، ہمو نہار وڑ، وڑا وڑا وڑا سے ٹی اوٹی ساڑی ارے۔ بھاز وخت اونا ہندا وڑک اودے نہار وڑا ٹی حیوان آ تیان ہم و دیک کرینے۔

ہمو عقل کہ انسان نا آسانی کن وڑ وڑا نا گروا تخلیق کرے۔ ہمو عقل تینا نسل

پوسکوڑ انگا وے اسکان، انسان زندانا ہر کنڈ و تین کن آسان کنگ کن کوشت راستی اس ڈوک و کہ انسان گروا تا شہنشاہی ٹی (AI) آ سرنس۔ ولے تینا

پاٹ انا بڈ آتے ڈغار آگر کنگ آن ریڈانا تخلیق اسکان۔ چٹ انا لوپ و خل تے حساب کنگ آن اینونا (سپر کمپیوٹر) (AI) آٹیفیٹل انٹیلی جنس اسکان دا شہنشاہی انسان نا عقل و سوچ انا بھرم آک و۔ اینو AI انسان نا ہڑ دے نا بھاز آ سخت انگا وبل آتا ایسے منٹ آتینی کھک۔ انسان ڈغار نا کیرغ نا خزا غا تیان آسان تینی سفر نوک و استار آتیا جنگ سر منگ داکل انسان نا عقل پام، جتجو، آزموندہ نا بھرم و کہ دنیائی پوسکن انگا آسرا تیک ساڑی و۔

ولے داڑے اسدہ گرواس بندغ و حیرت اٹی شاعک کہ ہمو انسان دنیا و بھاز تیزی ٹی بدل کرے ولے تینے بدل کنگ اٹی بے

انسان اللہ تعالیٰ نا کل آن عظیم انکا تخلیق و، ہر ادے کائنات نا عظیم انکا مصور (اللہ پاک) تہذیب تینا دو تہذیب تراشا و جوڑ کرے۔ و اودے اشرف المخلوقات نا درجہ تیس۔ عقل و شعور بخشا تا۔ و فرشتہ غاتے پرمان کنگا کہ اودے اونا تعظیم کن سجدہ کبو۔ دا ہمو مقام و کہ داڑان بیدس ایلو مخلوق آتے نصیب منتے۔ دنیانا بے کج نعمت و وسیلہ غاتے ہندا انسان نا خدمت و گرج آتے کن ودی کنگا۔ تاکہ اودا آزمائش نا سفر اٹی تیار ب و درست کے۔

اللہ تعالیٰ انسان نا گارنگ کن پیرہ عقل آخا بلکہ وخت اتون اوار اوار کم و و داسہ لکھ و پیست و چار ہزار نبی و رسول علیہم السلام ہم مون تیس تاکہ انسان سیدھا انکا کسر آن بے کسر مت۔ ہندن انسان نا رہشون کن الہامی کتاب (تورات، زبور، انجیل و قرآن پاک) ہم نازل کرے تاکہ انسان دا عقاب تینا حلال حرام حق و باطل، خیر و شر اٹی فرق کنگ ہیل کے۔

اگہ تاریخ انسان نا نظر اس شاعن تو داراستی نا مون آسفا مریک کہ انسان تینا دماغ، سوچ و خواری اٹ مش، خل و جنگل نا ڈغار و بدل کرے۔ خل انا دور آن بلیس اینونا

افسانہ

وہم انا قیدی

زیبا ئی ء پلا رے۔۔۔ کئے تو نیم روچ
ہنداڑے مس، پدا پشیم اسکان پروگرام نا
ایسری مریک، دن آخا کہ کن کن انتظار
کپور، منگ کیک او ہم انسان ء کئے
گیرام کرور، ای مفت پیسہ خوچ کریٹ،
اسدے مہالو کئے بروئی کس۔۔۔ ہنداڑی
اناگت کلینڈر آ سخت آن توار کرے

پارے۔۔۔ ادا ہراوخت اسکان ایڑے سر
مرون۔۔۔؟
انت مس خواجہ نیر، دن ء مہکل کپہ نئے
گڑہلیس یار، دوانزدہ ہجہ اسکان سرمرینہ،
خسہ تینٹ داچیک پوسٹ آتے، داسہ چپ
کرتوٹ۔۔۔

اونا سخت انگا لہجہ خان چپ تو کرے۔
ولے اونا وسوسہ غاک اودے انگتہ بے
چین کنگ نٹر، داسہ اونا است ائی زیات
خلیس تہساکس۔

اوتینا فطرت آن ہیوس انت کروس، دیچہ
انت حال ائی او ایڑے سر مس، ولے
پروگرام جاگہ انگہ مرس، اودا کان رکشہ
اس کرے کہ زواس سرمرے۔۔۔ دیچہ انت
وڑاٹ او ایڑے سر مس ولے۔۔۔ نچ ء
توار اس ہم الوک، چٹ چپ چپانی کس، او
تہٹی پترینگا کہ بیرہ اسہ بندغ اس اوڑے
بچوک ساف سفائی ائی اختیس، اواسیکا ہندا
گمان کرے کہ پروگرام ناتاری منگ ء
مچے خوش ہم مس، اوڑان سوچ
کرے۔۔۔ پروگرام ہرا تم بنا
کیک۔۔۔؟

پروگرام۔۔۔ پروگرام تو ختم مس، نی دیر
اُس؟ دا سوچ اتون او چٹ حیران مس،
اسٹ کہ اودے درست ہم کپہ، پدا
پروگرام ہم ایسری کس، او دوارہ سوچ
کرے۔۔۔ کن کن انتظار کتوس، پروگرام
ہم ختم کریر۔۔۔!

نی امر ء بندغ اسے اُس یار، ہراکان
بسٹس، داڑے تو ناکتئی کس ء محوس متو، وا
تینے آہلواست اس توریٹس، داسہ بن اللہ
ناہا ہوٹ۔ کئے الے زواس سفائی تے کیو
تینا خلق آ کاو، نی ہم پدی بن، اللہ غا
سفارو ک اُس۔

ہنڈن ء دُن کہ سنگ تراش اتون بُت انا
عمل، دُن کہ مش آن کسر جو کنگ۔ اگہ
آسان لوزاٹ پاو تو زبیدہ نا خوش تو ننگ
آن ہم زیات کین ء۔

کرئیس۔۔۔۔؟
جی او ادا بس ہندا ادبی آ زند ء و ادبی
پروگرام آک ء، ای خانان خان گڑہ میری
آ قلو آ ہنگ اٹ، نی ہرا نگ ارادہ

..... امدل سیج

اودے درستی بندغ اس خنا اوڑکن
سلیس۔۔۔ سلام دعا و جٹ اس
خوشامدی مس، پدا اودے ہم تین تون
ہرفے سوراب کن راہی مس۔
اگہ کئے آن میری آ قلو نا ویگن ہنا گڑا
پروگرام نانت مروء، مگہ اوکے آن بیدس
پروگرام کرور؟ آخا آخا اصل سوال ودی
منگ کہ ای ساڑی مفر، او پروگرام کیر، او
اگہ کئے آن بیدس پروگرام کرو مگر گڑا کئے
بگتوسہ، اوکے خواہنیر یعنی پروگرام بیرہ
کن کن ء۔۔۔۔ بیرہ کن کن اوڑوک مروء
ء، او منگ کیک اوکے اناگت پارور، ای
حیرانی ء تاثر چہرہ غا اوٹ۔۔۔۔ اوتینا
خیال آتے ئی خود مرس کہ اوڑان سنگت
پارے۔۔۔ جی او بالکل نی تو کنا با انا
ہیت ء پلاس، دا کاریم آسان اف، دا

کرئیس۔۔۔؟
اگو گوانم مشغول ارے، دا ہم گپین ء کاریم
اسے، ایٹن ہم داکھنگ کین مروء۔۔۔
اونا دا ہیت اتون یکدم توار کرے
پارے۔۔۔ جی او بالکل نی تو کنا با انا
ہیت ء پلاس، دا کاریم آسان اف، دا

All About #Brahui

- * Online Brahui Books
- * Interviews
- * News
- * Novels
- * Poetries
- * Short Stories
- .....And more

بزابونی نابات
بزابونی ٹی

www.talarbrahui.com

اومت ساڑی آن میری آ قلو نا سفر آپش
تماس، دا خاطر کہ اودے اسہ ادبی
پروگرام اسے آ بنگا مفر و اوساڑی منگ و
گڑاس علم بٹنگ کن سر ہلکوس۔ اودا کان
سہب اتون مہالو ویگن ات سوار مس ولے
اونا ذہن و مغز ات ہزار انگا سوچ آک
چاپ کریرہ۔ دا اوڑکن بیرہ ایونا غم گڑتی
اس الو بلکہ چندی سال آتین اونا ہڑدستی
حالیٹ آک نٹر۔

ای ہناٹ ایڑے۔۔۔ کنا جنگ آن اسیکا
غٹ کنا مون آ بش مرور، کئے بخیر کرسا او
کئے مہرانا ہار بیر فور، کنا ادبی جہدنا سفت
آتے بڑی شخو، گڑا ای پاروٹ۔۔۔
ادبی جہد آسان اف، دا ہنڈن ء دُن کہ
زبیدہ نا خوش تو ننگ۔۔۔۔

دا ہیت کن کن اخبار آہیت بھلو سر حال
اسے نا دروشم ات مروء، پدا غٹ کنا مثال
ء ترور کہ کنا پانگ نارداٹ کنا ادبی جہد
آسان اف۔ دا قول کہی کن آ تا زفت و
نقش مروء۔

ہندا ئی سنگت۔۔۔ اناگت آن بھلونا کو
اس خلسا کل سواری تے ہمیم انا گواچی
کرے، ڈیور اناگت آن بھلو بریک اس
خلک، نمی ء دسٹ چپی منگ آن بچا۔۔۔۔
او داکان ڈیور ء ہڑدار کرسا توار
کرے۔۔۔ آدا دا وڑ بریک دیر خلک،
مخلوق ناست ء کشاس، خیر توارے نے آ،
ساراٹ تواریس۔۔۔۔؟

مگہ نے آخیر ء، دن ء نا کو دیر خلک خانہ
خراپ؟ کل ء گڑہلیس، اگہ ویگن چپی
مسکہ گڑا۔۔۔؟ ڈیور پدی اودے شیف
خلسا اوڑکن نچ ء مان عزت اس
الٹیو۔۔۔

ہرا تم کہ ہیت دوزچک اسکان سر مس گڑا
تینے ریشی کماش اس اودے گا ڈی آن
دڑے واو ہنار۔ ولے اودا اسکان ہم سر پند
منگ الوک اونا خطا انت مس کہ اودے نیام
کسر آڈر فیہ۔۔۔۔ کمال ء یار، اسہ نا کو ء کنا
ہم سلگ کتوس، دا غٹ سرکارنا دلال ء،
نن کون آراج دوست ادیب آتینا خن
ہشرہ، اوتین تون ہنڈن رٹساکس کہ اناگت

صحت مند بلوچستان | خوشحال پاکستان

چیئرمین بلاول بھٹو زرداری اور وزیر اعلیٰ بلوچستان میر سرفراز بگٹی

کی جانب سے بلوچستان میں صحت کے شعبے کے 11 اہم منصوبوں کا افتتاح

- ایئر ایمبولینس سروس
- شہید بینظیر بھٹو ایمبولینس سروس
- 150 بستروں پر مشتمل جدید ٹراوما سینٹر
- پیپر لیس ڈیجیٹل ہیلتھ سسٹم
- 164 بی ایچ یوز کی ڈیجیٹل اپ گریڈیشن
- صحت کے شعبے میں جدید اصلاحات و انفراسٹرکچر
- ایمر جنسی ہیلتھ سروسز کی بہتری
- ویکسینیشن پروگرام میں توسیع
- ماں اور بچے کی صحت کی جدید سہولیات
- دور دراز علاقوں میں طبی رسائی کے منصوبے
- مفت اور معیاری علاج کی فراہمی

محکمہ تعلقات عامہ | حکومت بلوچستان

معرکہ حقیقی فتح کا نشان ناقابل تسخیر ہے پاکستان

وزیر اعظم پاکستان اور فیلڈ مارشل کی مدبرانہ قیادت میں دشمن ہر محاذ پر ہوا شکست سے دوچار

دنیا گواہ ہے کہ ہم امن کے سفیر ہیں... مگر دفاع وطن کے لیے ہر دم تیار

وزیر اعلیٰ بلوچستان میر سرفراز بگٹی

اور حکومت بلوچستان کی جانب سے معرکہ حق کی شاندار کامیابی پر پوری قوم کو مبارکباد اور افواج پاکستان کو خراج تحسین

پاکستان ہمیشہ زندہ باد

محکمہ تعلقات عامہ | حکومت بلوچستان

